

INTERACCIÓ A L'AULA

Olga Esteve

Universitat Pompeu Fabra

Departament d'Educació

Com aprenem?

- A partir de la transmissió de coneixements?
- Construint el coneixement individualment?
- Co-construint el coneixement (interacció)?

Exemple d'una activitat de classe

Ensenyar a redactar un text argumentatiu

Opció A

P Presentació

P Pràctica

P Producció

Exemple d'una activitat de classe

Ensenyar a redactar un text argumentatiu

Opció B

- Fer escriure en petits grups un text en el qual els alumnes *han d'expressar la seva opinió* sobre algun tema
- Fer comparar els textos dels alumnes entre si:

Quines expressions heu utilitzat?

Quina informació heu posat abans o després?

...

Exemple d'una activitat de classe

- Fer contrastar els textos dels alumnes amb textos models

SENSIBILITZACIÓ LINGÜÍSTICA 1

- Crear conjuntament una 'guia per a la redacció d'un text argumentatiu'

- Reelaborar els textos de partida aplicant la guia elaborada. SENSIBILITZACIÓ LINGÜÍSTICA 2

**Interacció amb un mateix:
“recursos interns”**

**Interacció
amb iguals**

**DESCOBRIR EL QUE UN ÉS CAPAÇ DE FER SOL I AMB
AJUDA D'ALTRES**

Treball en la

Zona de Desenvolupament Pròxim

**Interacció amb
“menys
experts”**

**Interacció
amb “ més
experts”**

Aspectes rellevants de l'opció B

- Es parteix de la **pròpia experiència** i de l'acció
- Ensenya a l'alumnat a **ser conscient** del que sap fer: **ZDP individual**
- Mostra al professorat els coneixements i les habilitats prèvies dels alumnat: **ZDP Grup**
- Es co-construeix el coneixement

INTERACCIÓ CONSTRUCTIVA

Llengua com a instrument
de *MEDIACIÓ*

AUTOREGULACIÓ

AUTOREGULACIÓ

- No és una capacitat innata
- Comporta un coneixement sobre les pròpies capacitats i les pròpies cognicions
- Necessita ser ensenyada
- Ensenyar a 'autoregular-se' significa traspassar paulatinament el control de les tasques d'aprenentatge a l'aprenent

LA MEDIACIÓ COM A PROCÉS DIALÒGIC

Mediated mind

'... from a stage in which any kind of assistance was useless, to a stage in which external forms of mediation would improve task performance, to a final stage in which external mediation has been internalized'
(Lantolf, 2000)

TIPUS 1: Interacció amb un mateix

Primera verbalització del 'diàleg interior' a partir de la pregunta

'Què sóc capaç de fer sol (d'entrada) – sense ajuda dels altres?'

TIPUS 1: Interacció amb un mateix

*‘Si comparo el que faig ara amb el que feia abans: què sóc
capaç de fer millor?’*

Zona de Desenvolupament *Percebut*

Indicadors de domini de l'activitat

(Palacios, 1987)

TIPUS 1: Interacció amb un mateix

Instruments de mediació

- Pautes metacognitives (pauta – habilitat)
 - *Portfolio de Llengües*
- Fulls d'autoavaluació relacionats amb activitats concretes

Pautes metacognitives

Reconstrucció de les operacions cognitives
relacionades amb una tasca d'aprenentatge
lligada a una habilitat concreta

LLENGUA

Tasques relacionades amb gèneres textuais

Comprensió escrita = Recepta

Portfolio de Llengües

- Passaport
- Biografia
- Dossier

Pàgina web Ministeri d'Educació

DOSSIER serveix per a

- Recollir mostres de treballs d'estadis inicials (per a diagnòstic) i d'estadis més avançats
- Recollir més d'un document i documents diversos (treball individual, treball en grup, més guiat, menys guiat, etc.), tant escrits com orals

DOSSIER

- Recollir 'qüestionaris metacognitius' i 'pautes metacognitives'
- Recollir autoavaluacions parcials
- Dur a terme autoavaluació final a partir de la revisió de tot el portafolis

AIXÒ AJUDARÀ A

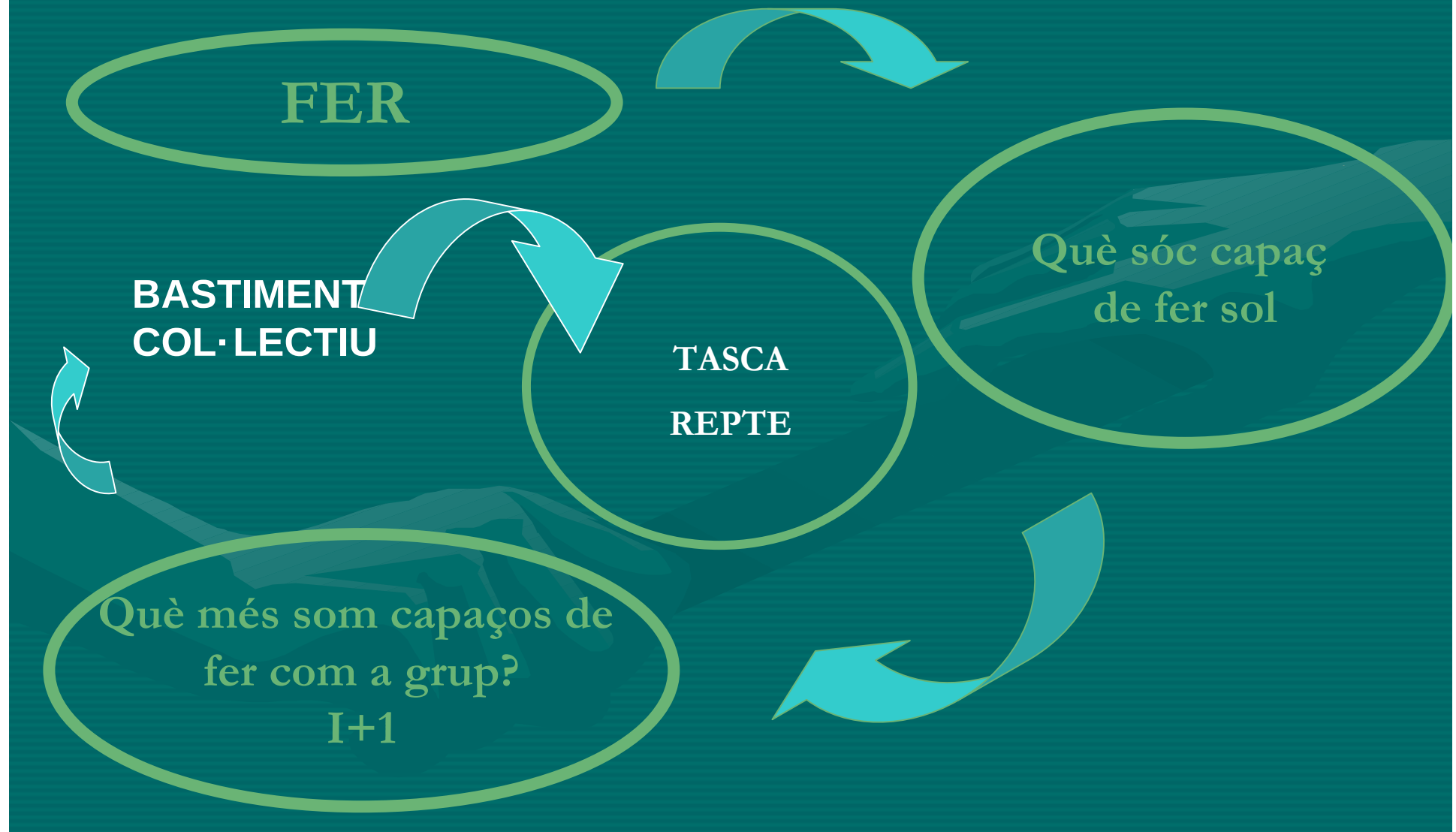
SABER IDENTIFICAR
‘MARQUES O EVIDÈNCIES
DE PROGRÉS’

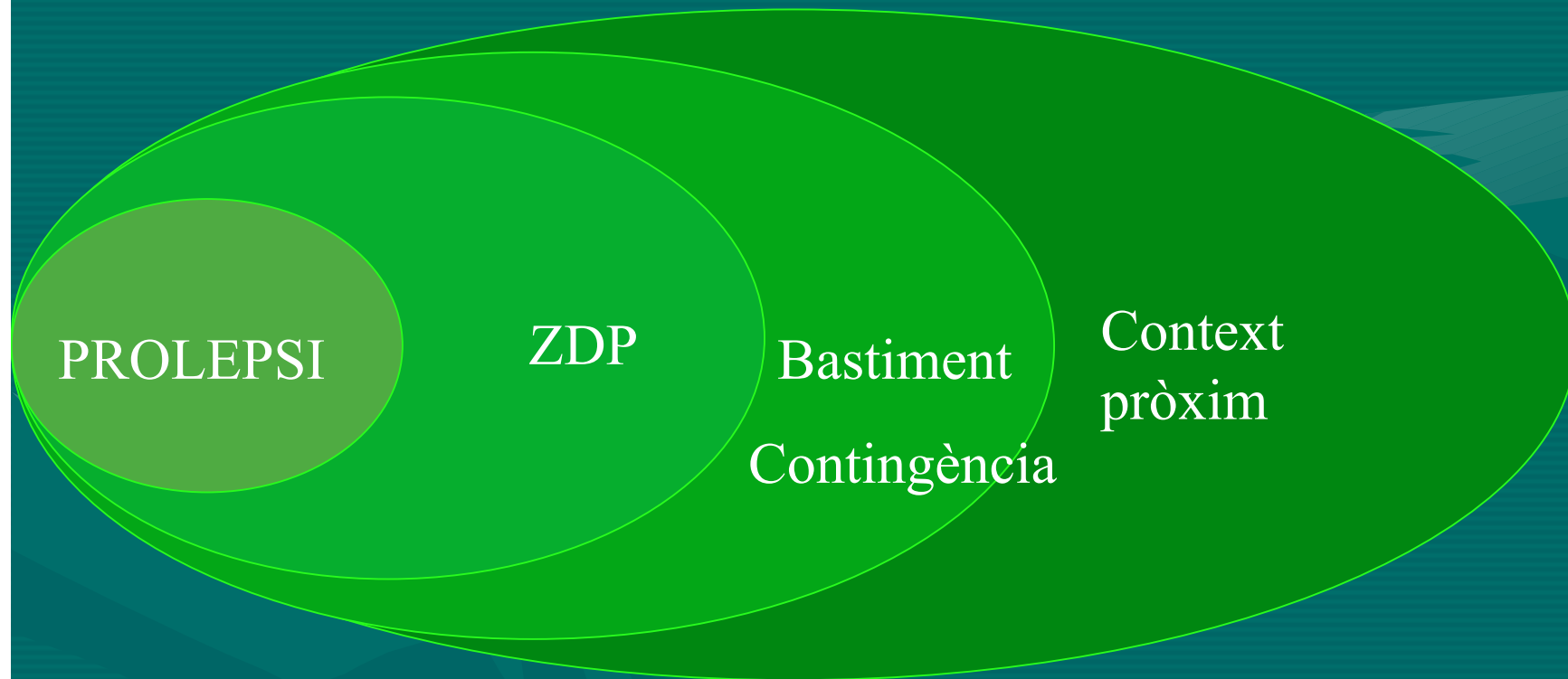
PROFESSOR/A

ALUMNE/A

TIPUS 2: Interacció entre iguals

TIPUS 3: Interacció professor - alumne

PROLEPSI

El procediment prolèptic situa els aprenents en un context *en el qual el professor/a assumeix (o pretén assumir) que 'saben més del que en aquell moment són capaços de fer'* (van Lier, 2004: 153)

Rommetveit (1979)

PROLEPSI

En paraules de L. Farró (Grup de Llengua):

(...) i així, partint de l'experiència i de les reflexions dels aprenents fa que emergeixin els objectius essencials de la sessió com si els alumnes tinguessin ja tots els coneixements en el seu interior i el formador només fos l'instrument per fer-los agafar consciència del que ja saben o volien. Tota una estratègia.

Document 'Sedució'

CONTINGÈNCIA

En paraules de L. Farró (Grup de Llengua):

Manipula i dinamitza les sessions per tal d'arribar als objectius que té prefixats, però també interactua i segueix l'orientació que la sessió va agafant. Internament segueix un diàleg flexible amb ella mateixa i va decidint quin és el millor camí (L.F. Grup Llengua)

CONTINGÈNCIA

Característica general

Concep l'educació com un procés de **reciprocitat** entenent que ensenyar implica 'conversar'

Per això el més expert és capaç de connectar el seu propi coneixement amb el del menys expert

I així, en cada moment, ajusta el grau de suport en la interacció a la resposta del menys expert.

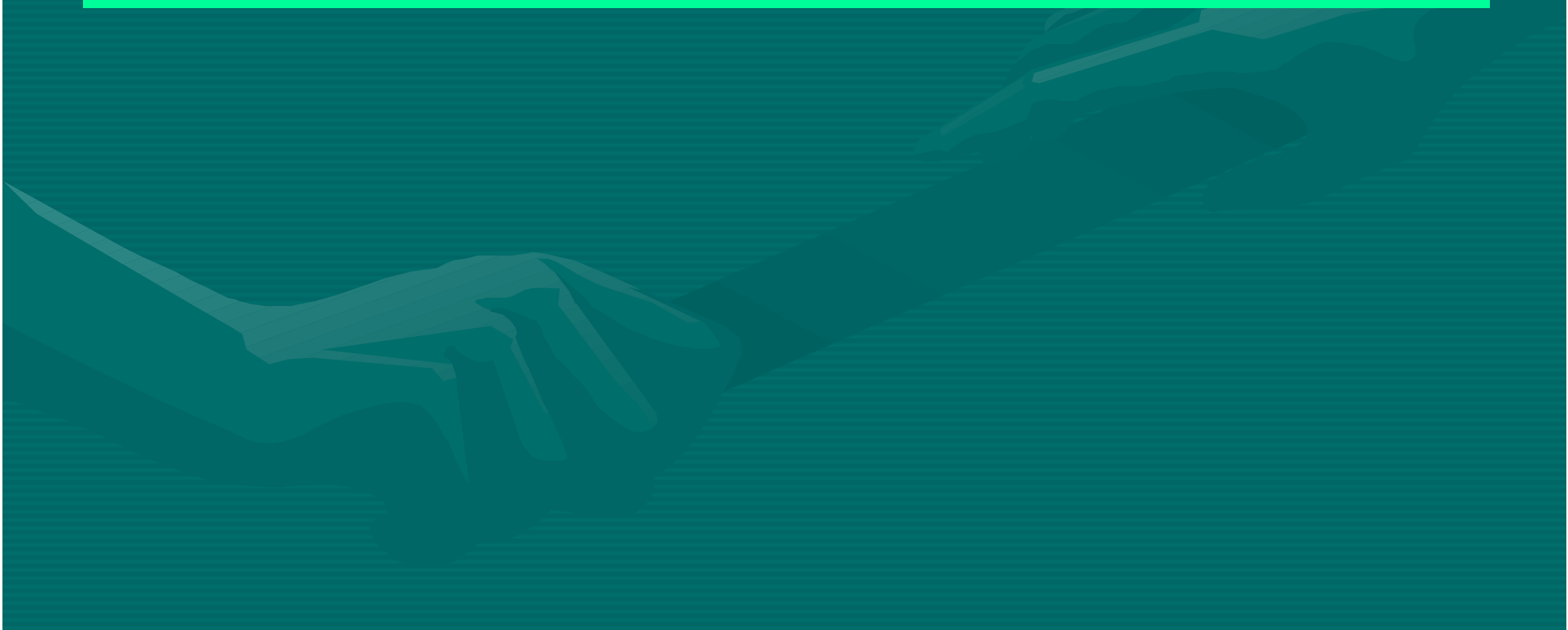
(Villar & Pastor, 2003)

Essència dels conceptes
interacció compartida
+
traspàs paulatí del control

- Ensenyar l'alumne a identificar 'on sóc', 'cap a on vaig' (diagnòstic)

- Explicitar l'objectiu on s'ha d'arribar,
(treball per seqüències didàctiques)
- Ensenyar a identificar la distància entre allò
que ja es sap fer i el que encara s'ha
d'aprendre per assolir els objectius establerts
(per la institució i/o el professor)

AVALUACIÓ COMPARTIDA

CANVI DE PERSPECTIVA

- P
Presentació

- P
Pràctica

- P
Producció

- I
Il·lustració

- I
Interacció

- I
Inducció

CAP AL CURRÍCULUM DE LES TRES AAA

(van Lier, 1996)

A 'Awareness'
(Consciència)

A Autonomia

A Autenticitat